

SOSYAL, ÇOCUK VE ENTEGRASYON
BAKANLIĐI

DİL ARMAĐANDIR

EVDE DİL TEŞVİKİ

Günlük bakımda çift dilli çocukları olan ebeveynlere
fikir ve araçlar içeren ilham kataloĐu

EVDE DİL TEŞVİKİ

GÜNLÜK BAKIMDA ÇİFT DİLLİ ÇOCUKLARI
OLAN EBEVEYNLERE FİKİR VE ARAÇLAR
İÇEREN İLHAM KATOLOĞU

Sprog er en gave – samarbejde med tosprogede forældre til børn i dagtilbud

Sprogstimulering i hjemmet – Inspirationskatalog med idéer og værktøjer til forældre til tosprogede børn i dagtilbud – **Tyrkisk udgave**

Forfattere:

Mette Wybrandt (Amondo) og
tosprogskonsulent Beata Engels Andersson (Lyngby-Taarbæk Kommune)

Udgivet af:

Social-, Børne- og Integrationsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
T: 33 92 93 00
M: sm@sm.dk
www.sm.dk

1. udgave, januar 2014

Online ISBN: 978-87-7546-475-3

Publikationen i elektronisk form er tilgængelig via: www.sm.dk

Grafisk design: Schwander Kommunikation
Foto og tegninger: Ole Schwander

Produceret af Schwander Kommunikation

*Tak til personale, tosprogede forældre og børn i Børnehuset Carlshøj,
Børnehuset Kastaniehuset, Børnehuset Stoppestedet og
Børnehuset Vandpytten i Lyngby-Taarbæk Kommune.*

HOSGELDİNİZ – PERSONEL İÇİN

Bu dosyada, ebeveynlerin çift dilli çocukları ile birlikte değerlendirebileceği dil teşkivi faaliyetleri için **fikir ve araç kataloğudur**. Katalog, gündüz bakım evleri, kreşler vb. tarafından kullanılabilir.

Gündüz bakım evi personeli olarak siz, ilham kataloğunun faaliyetlerini hem veli toplantılarında hem de görüşmelerinde tanıtabilirsiniz. Sayfaların birçoğu eve götürülmek amacıyla kopyalanıp basılabilir. Sayfaların anlaşılabilir olmasını sağlamak konusunda dikkatli olmak gerekiyor, bu nedenle hem ebeveynlerle hem de çocuklarla daha sonra konu hakkında görüşlerini almakta fayda var.

Gündüz bakım evindeki üzerinde çalıştığınız konulara göre ayarlayabilmeniz için katalogda çeşitli etkinlikler bulabilirsiniz. Bu şekilde, gündüz bakım evinin başlatmış olduğu dil çalışmalarını, ebeveynler evde de devam ettirebilirler.

Veli toplantılarında ve görüşmelerinde ilham kataloğunun faaliyetlerine ilaveten kurumda dil ile nasıl çalıştığınızı ebeveynlere gösterip anlatarak, velilerin bazı oyunların nasıl oynanacağını bizzat denemelerini sağlamalısınız.

EVDE DİL TEŞVİKİ - EBEVEYNLER İÇİN

Çocuğunuz iki veya daha fazla dil öğrenmekte.
Çocuğunuz ana dilini ve başka bir dili konuşuyor.
Danimarka'da çocuğunuzun ikinci dili Danca.

Çocuğunuzun tüm dilleri öğrenmesi önemlidir. Yani hem ana dilini hem de ikinci dilini konuşması önemlidir. Sizin için hangi dil doğal ise evde o dili konuşun.

Bazı ailelerde çok değişik diller konuşuluyor. Diğer ailelerde ise sadece bir dil konuşuluyor. Başlangıçta çocuğunuzun dilleri karıştırmaması çok doğal.

Çocuğunuz bir dönem sadece bir dil konuşabilir veya aile içinde bazılarında bir dil diğerlerine ise başka bir dil konuşabilir.

Çocuğunuz aynı anda birkaç dil öğrenebilir. Fakat bazı çocuklar için öğrenme süresi uzun olabilir.

Çocuğunuz yanlış birşey söylediğinde hatasını düzeltmeyin. Çocuğunuzun söylemek istediği şeyi hatasız bir cümleyle siz kurun.

Ana dilinizdeki ve Danca'daki bazı kelimeleri çocuğunuzla konuşun.

Ebeveyn olarak çocuğunuzla çok konuşmanız önemlidir ve konuşabileceğiniz ortak yaşantılarınız çok olmalı.

Bu dosyada günlük yaşantınızda yapabileceğiniz şeyleri okuyup çocuğunuzun dil öğrenmesinde yardımcı olabilirsiniz. Günlük bakım personeliyle değişik faaliyetler ve fikirler hakkında konuşabilirsiniz. Sormak istediğiniz tüm soruları sorunuz.

Dosya ile bol sans diliyoruz.

Bu sayfa personel tarafından iletilebilir.

KONU YA GENEL BAKIŞ

İLHAM KATALOĞUNUN KULLANIMI

VELİ TOPLANTISI İÇİN HAZIRLIK

- ▶ Ebeveynlerin evde düzenleyebilecekleri dil teşvik faaliyetlerini tanıtacağınızda veli toplantısına hazırlanmak için “Hazırlanma sayfasındaki” soruları cevaplayın.
- ▶ İlham kataloğunda konu ve faaliyetlere ayrılmış değişik aile faaliyetleri bulunmakta. Bir kaç faaliyet seçin ve üzerinde çalıştığınız konulara uydurun.
- ▶ Veli toplantısında ebeveynlerin ilgileri ve olanakları hakkında soru sorun ve çocuğun dil gelişimini destekleyen dil faaliyetleri hakkında önerilerde bulunun. Faaliyetlerin anlamlarını ebeveynlere göstermek iyi bir fikirdir.

İPUÇLARI

Ebeveyn ve çocuklarla başarılı anlar yaratın. Ebeveynlerin günlük yaşamlarında sadece üstünden gelebilecekleri aile faaliyetleri önerin. Bazı ebeveynleri kuruma davet etmek iyi bir fikir olabilir. Böylelikle çocuklarla ortak anlar yaşayabilir, çocuğun günlük yaşamını görüp evde çocukla bunlar hakkında konuşabilirler.

EVDE DİL TEŞVİKİ İÇİN VELİ TOPLANTISINA HAZIRLIK

Evde dil teşviki için veli toplantısını hazırlamaya ilham alabilirsiniz. “Evde dil teşviki için veli toplantısını planlamak” (“Günlük bakımda ebeveynlerle işbirliği” dosyasında, Konu 5).

HAZIRLANMA SAYFASI:

EBEVEYNLERLE DİL TEŞVİKİ İÇİN AİLE FAALİYETLERİ GÖRÜŞMESİ

TARİH:	ÇOCUĞUN İSMİ VE ANA DİLİ:	EBEVEYNLERİN İSİMLERİ VE ANA DİLLERİ:
Çocuğun ihtiyaçları nedir? (Örneğin dil değerlendirmesi başlangıç noktası olmalı)		
Ailenin hangi halletme yeteneklerinden haberdarız? (Örneğin ilgi alanları nedir, eğitimleri var mı, günlük yaşamlarında vakitleri var mı vs.)		
Ebeveynler çocuklarıyla dil teşviki için faaliyette bulunuyorlar mı - ve bunu nasıl geliştirebiliriz?		
Ebeveynlerin motivasyonu için neler sorabiliriz ve dil faaliyetleri için istekleri var mı - Çocuğun evdeki ilgi alanları (örneğin kitap, bilgisayar oyunu, yemek yapmak, spor, oyun oynamak, oynamak) - Ailenin faaliyet istekleri (örneğin oyun oynamak, geziye çıkmak, okula hazırlık ödevleri yapmak)		
Ebeveynlere hangi uygulamaları önerebiliriz? (Bir sonraki sayfaya bakınız)		
Ebeveynlere verebileceğimiz materyaller var mı? (Örneğin kitap, oyun, broşür - görsel materyal, bağlantı, uygulamalar vs.)		
Materyalleri velilerle birlikte nasıl değerlendirebiliriz? (Örneğin oyun gösterisi, aile etkinliği gösterisi, ekranda internet bağlantısını göstermek gibi)		
Aile faaliyetlerini nasıl takip edebiliriz? (Örneğin bunun hakkında çocukla konuşabiliriz, ebeveynlerle takip toplantısı düzenleyebiliriz vs.)		

AİLE FAALİYETLERİNE GENEL BAKIŞ

KONU	FAALİYET	TİP	EBEVEYNLERİN MOTİVASYONU
Dış dünya anlayışı	Lyngby'de "hazine avı" - 6 sey bulun	Gezi önerisi	Geziye çıkmak, oynamak
	Lyngby'de ücretsiz faaliyetler	İpuçları sayfası	Aynı semtte yaşayan kişilerle faaliyetlere katılmak
	Lyngby - ve ebeveynlerin büyüdüğü yer + aile faaliyetiyle ilgili şablon	Örnek + şablon	Çocuğun çalıştığı konu üzerinde elde ettiği tecrübeleri geliştirmek
Günlük yaşamda konuşmalar	Açık sorular sormak için ipuçları	İpuçları sayfası	Dili geliştirmek için nasıl sorular sorulması gerekir
	Soru oyunları "Bugün ne yaptın?"	Soru oyunu	Oyun oynamak/oynamak, konuşmak için iyi öneriler, beraber vakit geçirme
	Günlük yaşamda konuşmalar	Rutinler için öneri	Günlük yaşamda konuşmalar için iyi öneriler
Öyküler ve yüksek sesle okuma	Masal ve ebeveynlerin çocuklukları hakkında konuşmalar	Faaliyet sayfası	Kendi çocukluğundan bahsetmek
	Kitaplar ve diyalojik okuma	İpuçları sayfası	Okumak
	Resimli anlatma oyunu	Oyun oynamak/oynamak	Oyun oynamak, oynamak
Kelime hazinesi ve kavramlar	Kelimelerle oynamak	Oynamak	Oynamak, kavramları öğrenmek
	Kitap için ipuçları	İpuçları sayfası	Okumak, kelimeler öğrenmek
	Konuyla ilgili çevirme oyununa şablon	Şablon	Oyun oynamak, çocuğun tecrübesini geliştirmeye devam etmek
Yazı dili	Multidansk.dk	Web (bilgisayar)	Öğrenim, bilgisayar
	Kelime kartları	Yazı oyunu	Yazmak, oynamak
	Yazı oyunu	Faaliyet sayfası	Öğrenim, çocukla uygulama
Okula hazırlık faaliyetleri	Masalı tekrar anlatmak	Soru sayfası	Öğrenim, çocukla uygulama
	Uyuşmazlık çözümü	Soru sayfası	Öğrenim, çocukla uygulama
	Faaliyetler için çocuğun kendi girişimi	Soru sayfası	Hafta sonları, tatillerde vs. faaliyetler planlamak.
Genel bilgi	İkinci dil Danca hakkında kelime listesi		
	Kaynak listesi		

KONU 1

Dış dünya anlayışı

KONU 2

Günlük yaşamda konuşmalar

KONU 3

Öyküler ve yüksek sesle okuma

KONU 4

Kelime hazinesi ve kavramlar

KONU 5

Yazı dili

KONU 6

Okula hazırlık faaliyetleri

KONU 7

Genel bilgi

Kelime listesi ve kaynak listesi

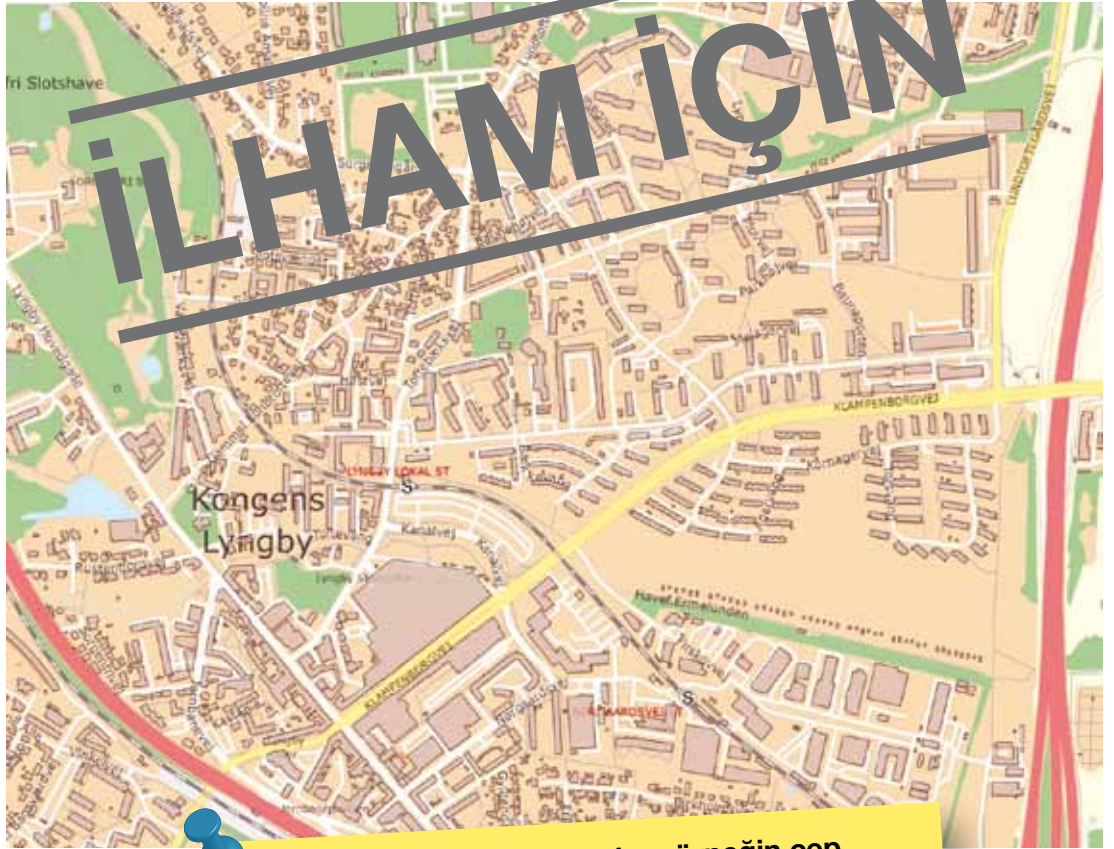
LYNGBY DE “HAZİNE AVI” - 6 ŞEY BULUN

NASIL YAPILIR:

Elinizde “hazine haritasıyla” Lyngby’yü keşfedebilirsiniz. 1inci yerden başlayarak 2inci, 3üncü, 4üncü, 5inci ve 6ıncı yere gidebilirsiniz.

DEĞİŞİK YERLERDEKİ GÖREVLERİ ÇÖZMEYE ÇALIŞIN:

- 1inci yer:** Lyngby istasyonu - asansör bulabilir misiniz?
2inci yer: Belediye binası - kaç katı var?
3üncü yer: Kütüphane - çocuk kütüphanesinde ana dilinizde kitap bulabilir misiniz?
4üncü yer: Değirmen - değirmenin yanında kaç ördek bulabilirsiniz?
5inci yer: İtfaiye - garajda hangi araçları görebiliyorsunuz?
6ıncı yer: Lyngby Stadi - hangi sporlar yapılır?

Contains data from the Danish Geodata Agency and Lyngby-Taarbæk Municipality, Map10, January 2013

İPUCU: Hazine avı oynarken örneğin cep telefonuyla resim çekebilirsiniz.

“HAZİNE AVI” - 6 ŞEY BULUN

NASIL YAPILIR:

Elinizde “hazine haritasıyla” yaşadığınız semti keşfedebilirsiniz. 1inci yerden başlayarak 2inci, 3üncü, 4üncü, 5inci ve 6inci yere gidebilirsiniz.

DEĞİŞİK YERLERDEKİ GÖREVLERİ ÇÖZMEYE ÇALIŞIN:

1İNCİ YER:

2İNCİ YER:

3ÜNCÜ YER:

4ÜNCÜ YER:

5İNCİ YER:

6INCI YER:

İPUCU: Hazine avı oynarken örneğin cep telefonuyla resim çekebilirsiniz.

LYNGBY'DE ÜCRETSİZ FAALİYETLER

Burada çocuklarınızla beraber yaşantılar elde edip gördükleriniz ve yaşadıklarınız hakkında konuşarak çocuğunuzun dilini teşvik etmek için Lyngby'de ücretsiz faaliyetler bulabilirsiniz.

KÜTÜPHANE

Ücretsiz çocuk tiyatrosu - kütüphanede broşür alabilirsiniz veya www.lyngbybib.dk'da bilgi edinebilirsiniz. Birçok dilde - çocuk kitapları.

OYUN ALANLARI

Virum'da Yeşil Oyun Alanı "Den Grønne Legeplads"

MÜZELER

Friland müzesi "Frilandsmuseet" - eski Danimarka evleri, hayvanlar vs. içeren açık hava müzesi. Bredeværk - Lyngby'de eski fabrikalar müzesi.

ÜCRETSİZ FAALİYETLER

Burada çocuklarınızla beraber yaşantılar elde edip gördükleriniz ve yaşadıklarınız hakkında konuşarak çocuğunuzun dilini teşvik etmek için yaşadığınız semtte ücretsiz faaliyetler bulabilirsiniz.

BURAYA FOTOĞRAFLAR EKLEYİN:

**NOT: BU SAYFA LYNGBY-TAARBÆK BELEDİYESİ'NDE
NELER YAPILABİLECEĞİNİN BİR ÖRNEĞİDİR.**

KONU 1
Dış dünya
anlayışı

ŞEHİRDE HEYKELLER – LYNGBY'DE ONLARI BULMAYA ÇALIŞIN

ŞEHİRDE HEYKELLER - ONLARI BULMAYA ÇALIŞIN.

BURAYA FOTOĞRAFLAR EKLEYİN:

BİZİM ŞEHRİMİZ

BURADA ÇOCUĞUNUZUN YUVADA YAPTIĞI OYUN ÖDEVLERİNİ BULABİLİRSİNİZ.

BİZİM ŞEHRİMİZ - LYNGBY hakkında

Yuvada
yaşadıklarım:

(Personel konu hakkında resim çiziyor/birkaç kelime yazıyor/fotoğraflar ekliyor örneğin evler, kütüphane, belediye binası, dükkanlar)

Lyngby'ye gittik, belediye binasını ve dondurma dükkanını gördük.

AİLENİN 1İNCİ GÖREVİ

Lyngby'de en çok sevdiğiniz yerlerin fotoğraflarını ekleyin veya çizin.

İLHAM İÇİN

AİLENİN 2İNCİ GÖREVİ

Çocuğunuza büyüdüğünüz yerin nasıl bir yer olduğunu anlatın.

Çocuğunuzla beraber çocukluğunuzda yaşadığınız yerlerin fotoğraflarını ekleyin veya çizin örneğin yaşadığınız ev ve gittiğiniz okul.

BİZİM ŞEHRİMİZ

BURADA ÇOCUĞUNUZUN YUVADA YAPTIĞI OYUN ÖDEVLERİNİ BULABİLİRSİNİZ.

BİZİM ŞEHRİMİZ - LYNGBY hakkında

Yuvada
yaşadıklarım:

(Personel konu hakkında resim çiziyor/birkaç kelime yazıyor/fotoğraflar ekliyor örneğin evler, kütüphane, belediye binası, dükkanlar)

Lyngby'ye gittik, belediye binasını ve dondurma dükkanını gördük.

AİLENİN 1İNCİ GÖREVİ

Lyngby'de en çok sevdiğiniz yerlerin fotoğraflarını ekleyin veya çizin.

AİLENİN 2İNCİ GÖREVİ

Çocuğunuza büyüdüğünüz yerin nasıl bir yer olduğunu anlatın.

Çocuğunuzla beraber çocukluğunuzda yaşadığınız yerlerin fotoğraflarını ekleyin veya çizin örneğin yaşadığınız ev ve gittiğiniz okul.

KONU SÜRECİ

Neler hakkında:

İPUÇLARI

PEDAGOGLAR İÇİN İPUÇLARI:

Konu üzerinde çalışmakta olduğunuz resimleri veya çizimleri buraya ekleyebilir ve çocuklar ve ebeveynlerin evde beraber yapabilecekleri sorular ve ödevleri buraya yazabilirsiniz.

AÇIK SORULAR SORMAK İÇİN İPUÇLARI

Çocuğunuz dilini siz ebeveynlerle konuşurken geliştirebilir. Çocuğunuza açık sorular sorarak konuşmaya iyi bir giriş yapmış olursunuz.

Açık sorular, çocuğunuzun sorulara “evet” veya “hayır” cevapları veremeyeceği sorular demektir. Amacımız çocuğunuzun bir oyunu, bir yaşantıyı vs. anlatmasıdır.

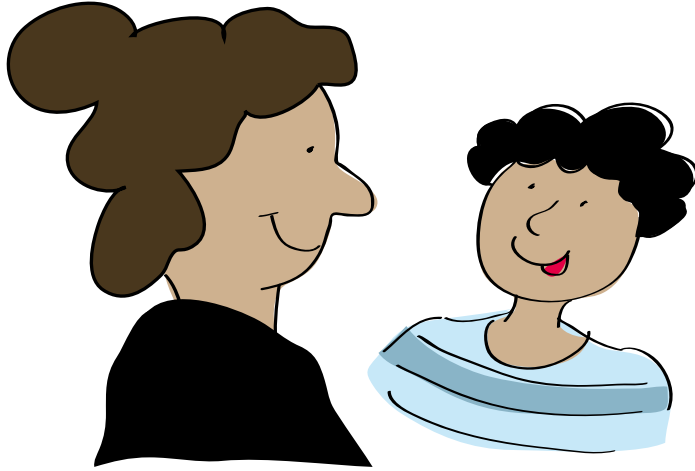
“AÇIK SORULAR” SORMAK İÇİN İPUÇLARI:

- Bugün ne oynadın?
- Kiminle oynadın?
- Oyun alanında oynarken ne eğlenceliydi?

Aktif bir şekilde dinleyin ve çocuğunuzun cevaplayabilmesi için zaman verin.

Çocuğunuzun cevaplarına ilgi gösterin ve verdiği cevaplar hakkında sorular sorun:

- Sonra ne yaptın?
- Sonra ne oldu?

İPUÇLARI

Sprogpakken.dk'da açık sorular hakkında film klibini izleyin:

www.sprogpakken.dk/foraeldre/video_Foraldresamarbejde_2.php

BUGÜN NELER YAPTIN?

Ailede herkes masada oturur
ve soru sayfası ortaya konur.
Soruları yüksek sesle okuyun.
Sırasıyla sorulara cevap verin.
Cevaplarınızı çiziniz veya yazın.
Süre: yaklaşık 15 dakika.

Herkes için
Kendiniz bir soru
bulun...

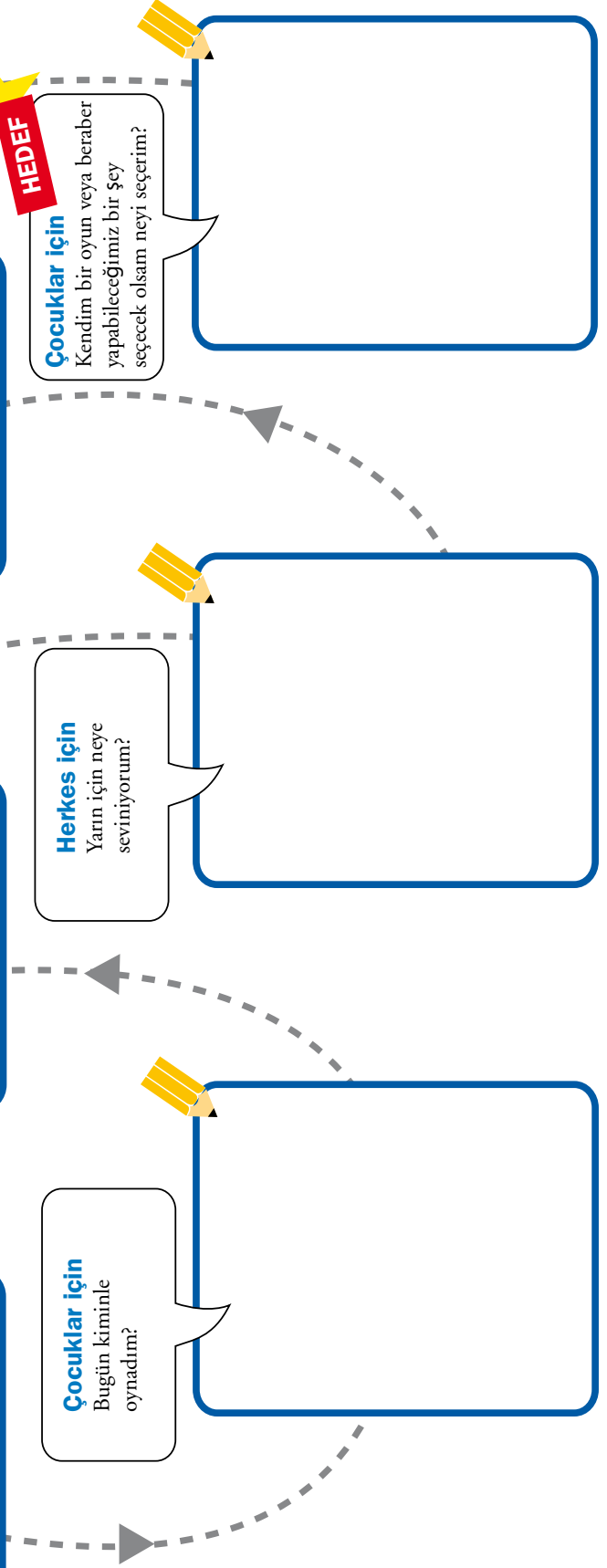
Çocuklar için
Bugün oynadığınız şeyi
çiz ve anlat.

Herkes için
Bugün gördüğüm en
eğlenceli şey nedir?

Çocuklar için
Kendim bir oyun veya beraber
yapabileceğimiz bir şey
seçecek olsam neyi seçerim?

Herkes için
Yarın için neye
seviniyorum?

Çocuklar için
Bugün kiminle
oynadım?

"Noel'de ne yapacağız?" Noel oyunundan
esinlenerek geliştirilmiştir (www.legekufferten.dk)

BUGÜN NE YAPTIN?

Çocuğunuzun dilini birçok günlük durumlarda geliştirebilirsiniz. Yaptıklarınız ve yaşadıklarınızı defalarca konuşmak dili geliştirmenin iyi bir yöntemidir. Önce-an esnasında-sonra hatırlatma kuralını kullanabilirsiniz.

ÖNCE	AN ESNASINDA	SONRA
ÇOCUK TV'Sİ Çocuk TV'sinde ne izleyeceksin? Kimler var? En son çocuk TV'si izlediğimizde ne eğlenceliydi?	Çocuk TV'si izleyin ve hakkında konuşun. 	Hatırlıyor musun...?
ÖĞÜNLER Bu akşam yemek olarak ne yapalım? Hangi malzemeleri kullanalım?	Yemek yaparken: Ne yaptığınızı, hangi ham maddeleri ve mutfak araçlarını kullandığınızı konuşun. 	Yemek yerken: Yemek yaparken hangi malzemeleri kullandığınızı, ne yaptığınızı ve yemeğin tadını konuşun.
ALIŞVERİŞ: Alışveriş hakkında konuşun	Alışveriş sepetine koyduklarınızı konuşun. 	Satın aldıklarınızı konuşun, ürünleri buzdolabına ve dolaba yerleştirin.
OYUN ALANINDA OYUN: Oyun alanında ne yapacağınızı konuşun ve son gittiğinizde neyin eğlenceli olduğunu konuşun.	Oynayın ve oyunlarınız hakkında konuşun. 	Oyun alanında yaşadıklarınız ve eğlenceli olan şeyler hakkında konuşun.
GIYİM: Talk about what your child is going to wear.	Çocuğunuz elbisesini giyinirken giyimi hakkında konuşun. 	Kuruma giderken giyimi hakkında konuşun.

ÇOCUKLUĞUNUZDAN BAHSEDİN VE MASAL ANLATIN

Çocuğunuz öyküler ve masallar dinleyerek dilini geliştirir ve aynı zamanda çocukluğunuzda yaşadığınız ve dinlediğiniz masalları çocuğunuzla paylaşma şansını elde edeceksiniz.

Burada çocuğunuza anlatabilecekleriniz hakkında fikir edinebilirsiniz.

ÇOCUKLUĞUNUZDAN MASALLAR

- Aile – anne, baba, kız kardeş, erkek kardeş, büyükanne, büyükbaba, amca, dayı, yenge, kuzen
- Çocukluğunuzdaki günlük yaşam - annen ve baban ne yapıyorlardı? Nerede yaşıyordunuz?
- Boş zaman - spor, çizmek, okumak, oyuncak, oynamak
- Okul - yaşantılar, dersler, öğretmenler, arkadaşlar
- Eğlenceli yaşantılar
- Düğün, eğlenceler, vaftiz ve mümkünse cenaze.

MASALLAR

Çocukken size masal anlatıldığını hatırlıyorsanız, çocuğunuza anlatmaya çalışın.

Çocukluğunuzdan tekerlemeler ve şarkılar da söyleyebilirsiniz.

Kitap okumanız çocuğunuzun dil gelişimi için iyidir.

Yüksek sesle okumak, aynı zamanda kitapta yazılanlar hakkında konuşmak ve resimlere bakmak iyi bir fikirdir. Buna diyalojik okuma denir. Dinleyin ve çocuğunuzun anlatmasına bol vakit harcayın. Bazı kelimelerin değişik dillerdeki anlamını konuşun.

Yüksek sesle okurken hatırlamanız gereken birkaç öneriler var:

İPUÇLARI

DİYALÖJİK OKUMA İÇİN:

Kitabın kapağına bakın, resimler ve kitabın başlığı hakkında konuşun.

➤ Soru: Sence kitap ne hakkında?

1-2 sayfa okuyun. Duraklayın ve masalda olanlar hakkında konuşun.

➤ Soru: Sence şimdi ne olacak?

Kitaptaki değişik kelimeler ve insanlar, anlamları vs. hakkında konuşun.

Soru:

➤tersi nedir?

➤ nedir?

➤ kim yaptı?

YÜKSEK OKUMA İÇİN İPUÇLARI:

- Sık sık – azar azar okuyun.
- Aynı kitabı tekrar okuyun.
- Kitabın dışında TV, bilgisayar, cep telefonları, yol levhaların ve süt kartonların üzerindeki yazıları da okuyabilirsiniz.
- Çocuğunuza zor kelimeleri açıklayın.

İPUÇLARI

EBEVEYNLER İÇİN:

Yaşadığınız semtteki kütüphanede Danca kitap kullanabilirsiniz. Değişik dillerde de kitap kullanabilirsiniz. Kütüphaneciye sorun, kitapları www.statsbiblioteket.dk/SBCI'den sipariş verebilir.

Pedagoglardan da yüksek sesle okuyabileceğiniz ve çocuğunuzun ilgi göstereceği kitaplar hakkında önerilerde bulunmalarını isteyebilirsiniz.

RESİMLİ ANLATMA OYUNU

Fotoğraf albümünde resimlere veya aile resimlerine bakabilir ve ailece beraber yaptıklarınıza bakabilirsiniz. Çocuğunuzun çizdiği resimlere de bakabilirsiniz.

Çocuğunuza sorabileceğiniz sorular:

- Resimde ne yapıyorsun?
- Ne olmuştu?
- Ne eğlenceliydi?
- Seni şaşırtan neydi?

İPUÇLARI

PEDAGOGLAR İÇİN:

Çocuğun kurumda yaşamış olduğu bir anın resmini print edip ebeveynlere verebilir ve çocuğun resimdeki yaşadıklarını evde anlatması için teşvik edebilirsiniz.

KELİMELERLE OYUN

BİLMECE VE BULMACA OYUNLARI

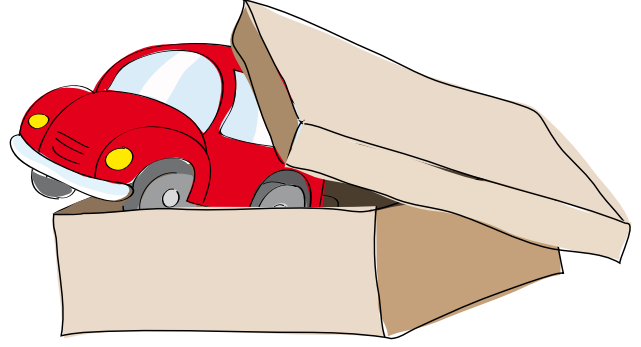
NASIL OYNANIR:

Bir kutuya, poşete veya kumaşın içine gizli bir şey saklayın.

Çocuğunuz şimdi ne sakladığınızı tahmin edecek.

Çocuğunuza yardımcı olabilirsiniz. Örneğin araba sakladıysanız:

- yolda gider
- kırmızıdır
- ışıkları var
- motoru var diyebilirsiniz.

KRAL-TAHTI

NASIL OYNANIR:

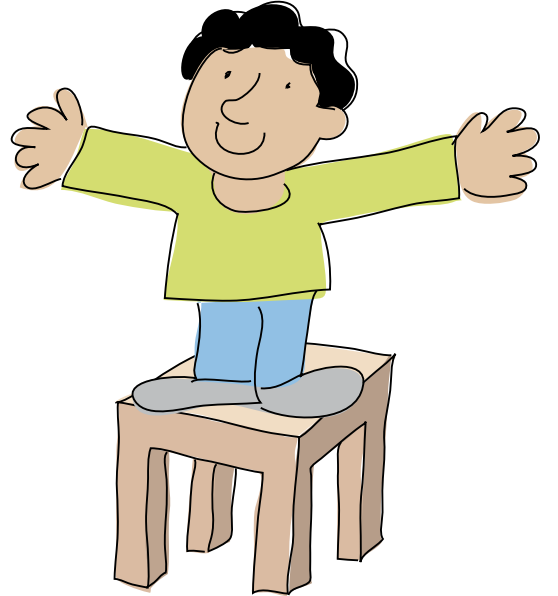
Yere sandalye koyun.

Çocuğunuza sizin "kral" olduğunuzu ve size uymasını isteyin.

Örneğin:

- sandalyenin önünde dur
- sandalyenin altına yat
- sandalyenin arkasında dur
- sandalyenin yanında dur
- sandalyeye otur

Sonra çocuğunuz "kral" olur ve ona uyma sırası sizdedir.

KONUyla İLGİLİ ÇEVİRME OYUNUNA ŞABLON

İPUÇLARI

PEDAGOGLAR İÇİN:

Üzerinde çalışmakta olduğunuz bir konu hakkında resimler ve çizimler yerleştirip, çocukların eve götürüp ebeveynlerle beraber yapabilecekleri çevirme oyunu hazırlayabilirsiniz.

WEB SAYFALARI VE BİLGİSAYAR, TABLET VE CEP TELEFONLARI İÇİN UYGULAMALAR:

Çocuklar için eğitici ve eğlendirici web sayfaları önerileri:

- Multidansk.dk
- Dr.dk/Oline

Tablet ve cep telefonu için uygulamalar:

Tablet ve cep telefonları için bir çok eğlenceli ve eğitici uygulamalar bulabilirsiniz ve sürekli yeni ve ücretsiz uygulamalar uygulanıyor. Örneğin “lege-apps.dk”, “alfabet” veya “matematik” araması yapın ve bulunanları gözden geçirin.

Çocuğunuzla beraber oturun ve tabletinizde veya cep telefonunuzda ne yaptığını merakla sorun.

KELİME KARTLARI

Kelime kartları hazırlayıp evin değişik yerlerine yerleştirebilirsiniz örneğin mobilyalara. Çocuğunuz eşyaların hem sözlü hem de yazılı olarak kelimelerden oluştuğunu keşfedecek. Eşyayı kelime kartına çizebilirsiniz.

Örneğin bir kartta söyle yazabilir:

- **KOLTUKTA** koltuk yazabilir
- **KAPIDA** kapı yazabilir
- **MASADA** masa yazabilir

Kelime kartlarıyla oyun:

- Çocuğunuzun uyuduğu odadaki kelimelerle kelime kartı hazırlayın.
- Kelime kartlarını küçük bir kutuya koyun.
- Kelime kartlarını yardımlaşarak doğru yerlere yerleştirme oyunu düzenleyin.

YAZI OYUNU

Çocuğunuzun yazı oyununa yardımcı olabilmemiz için burada öneriler var. Yazı oyunu karalamalardan oluşuyor. Yazı oyunu çocuğunuzun kendini yazılı olarak ifade edebilmenin ilk deneyimidir. Okulda gerçek harflerle yazmayı ve okumayı öğreneceği için okula iyi hazırlıktır.

Çocuğunuz yazı oyunu oynarken hatalarını düzeltmememiz çok önemli. Yazılı olarak tecrübe edinmesi gerekiyor ve yazı oyununu oynarken doğru bir şekilde okumayı veya yazmayı öğrenmeyecek.

Örneğin çocuğunuzla aşağıda gösterilen zamanlarda yazı oyunu oynayabilirsiniz:

- Resim çizin ve çocuğunuz resimlerin kimler için olduğunu yazsın
- İstek listesi hazırlayın ve çizin
- Oyun oynarken veya yarışmalar düzenlerken puanları yazın
- Alışveriş listesi hazırlayın
- Bir arkadaşına veya aile üyesine kartpostal veya mektup yazın
- Futbolcuların isimlerini yazın
- Tablet ve bilgisayarda masallar yazın. Kısa masallar ve yazı oyunu oynamak için uygulamalar bulmak istiyorsanız arama alanına "write" yazıp birçok değişik uygulamalar meydana gelecektir
- E-mail veya sms gönderin

Bir kelimenin hangi harfle başladığını veya kelimelerin hangi seslerden oluştuğunu konuşun.

Collo, 4½ yaşında ve Türk kökenli bir oğlan, hazine haritası çizip, (yeşil karede saklı) hazineyi küçük yeşil arabasıyla nasıl bulduğunu anlatıyor.

MASALI TEKRAR ANLATMAK

Çocuğunuzu okula hazırlamak istiyorsanız bir masalı tekrar anlatma üzerinde çalışabilirsiniz.

NASIL YAPILIR:

Çocuğunuzun sevdiği bir kitabı yüksek sesle okuyun.

Kitap hakkında konuşun.

Çocuğunuzun masalı tekrar anlatmasına izin verin.

Aşağıdaki sorularla yardımcı olabilirsiniz:

- Masalda kimler vardı?
- Masal nasıl başladı?
- Sonra ne oldu?
- Masal nasıl bitti?
- Daha sonra neler olacak?

UYUŞMAZLIK ÇÖZÜMÜ

Okula hazırlık için çocuğunuzla uyuşmazlık çözümü üzerinde çalışabilirsiniz.

Çocuğunuza diğer çocuğun yaşadıklarını ve hissettiklerini dinleyerek ve suçlamadan kendi hislerini, ihtiyaçlarını ve hareketlerini ifade edebilmesini öğretin.

NASIL YAPILIR:

Çocuğunuzun sizinle, kardeşiyle veya bir arkadaşıyla bir çatışması var ise aşağıdaki soruları sorabilirsiniz:

1) GERÇEKLER:

► Ne oldu?

2) YAŞADIKLARI/HİSSETTİKLERİ:

► Olanlar hakkında ne düşünüyorsun?

3) İHTİYACI:

► Neden böylesin?

4) HAREKET:

► Ne yapabiliriz?

FAALİYETLER İÇİN ÇOCUĞUN KENDİ GİRİŞİMİ

Okulda çocuğunuz kendi girişimciliğini ifade edebilmesi ve faaliyetler için önerilerde bulunması gerekiyor. Bu yüzden çocuğunuza fikirlerini ifade etmesine ve tartışmasına vs. yardımcı olabilirsiniz.

NASIL YAPILIR:

Öncelikle çocuğunuza akşam yemeği için önerilerde bulunmasını isteyebilir veya hangi kitabı okuyacağını sorabilirsiniz. Örneğin çocuğunuzun 3 kitap arasında seçim yapmasını isteyin.

Çocuğunuz hazır olduğu zaman daha büyük şeyler yapmasını önerebilirsiniz örneğin hafta sonunda veya tatilde ne yapacaksınız. Aşağıdaki sorulardan esinlenerek çocuğunuza istediği şeyleri tanımlamasına ve aydınlatmasına yardımcı olabilirsiniz.

1) BİR FİKİR EDİNİN. ÖRNEĞİN AŞAĞIDAKİ SORULARI SORUN:

► Hafta sonunda ne yapmak isterdin?

2) FİKRİN NEYDEN OLUŞTUĞUNU TANIMLAYIN. ÖRNEĞİN AŞAĞIDAKİ SORULARI SORUN:

- Ne yapalım?
- Neler kullanmamız gerekli?
- Kim dahil olmalı?

3) ÇOCUĞUNUZUN AYDINLATMASINA İZİN VERİN. ÖRNEĞİN AŞAĞIDAKİ SORULARI SORUN:

- Neden iyi bir fikir?
- Katılmak istemeyen olursa ne olacak?
- Neden eğlenceli olacak?
- Bir aksilik çıkabilir mi?

4) PLANLAMA YAPIN. ÖRNEĞİN AŞAĞIDAKİ SORULARI SORUN:

- Hafta sonundan önce neleri hazırlamamız gerekli?
- Ne yapabilirsin?
- Beraber ne yapabiliriz?

KELİME LİSTESİ

İKİNCİ DİL DANCA HAKKINDA

ANA DİLİ

Çocuğun evdeki öğrendiği ilk ve tercihen öğrendiği dil veya diller. Genellikle ailenin evde konuştuğu dil. Bir çocuğun bir veya birden fazla ana dili olabilir örneğin babası ve annesi çocuğa değişik dillerde konuşabilir ve iki dili de paralel olarak geliştirir. Ana dili çocuğun ilk dili olarak da adlandırılıyor.

İKİNCİ DİL DANCA

İkinci dil, çocuğun ana dilini öğrendikten sonra öğrendiği dildir. "İkinci" dil, dil öğrenmenin sırası demektir, fakat aslında çocuğun birden fazla ana dili varsa öğrendiği üçüncü dil olabilir. İkinci dil çocuğun yaşamış olduğu toplulukta çoğunluk dilidir veya ulusal dildir. Danimarka'da Danca konuşuluyor.

YABANCI DİLİ

Ana dilin konuşulduğu yerden değişik bir ülkede ve tipik olarak öğretim yoluyla öğrenilen dildir. Örneğin okulda yabancı dil olarak İngilizce öğreniyoruz.

ÇİFT DİLLİ OLMAK

Çocuğun çift veya daha fazla dilli olduğunu gösterir ve çocuğun dil seviyesini belirtmez. Örneğin çocuk her iki dili de aynı seviyede konuşabilir. Genellikle bulunduğu çevreye göre kendini özellikle bir dilde daha iyi ifade edebilir. Örneğin yuvada Danca evde Somalice.

ORTAK DİLİ

Kendi kuralları ve henüz değişim içinde olan dildir. Çocuğun yeni bir dili geliştirme çabasında olduğu "ilerleyen dil" örneğin Danca. Çocuğun dili hatalıdır ancak yeni tecrübeler edinerek bu şekilde öğrendiği dili deniyor ve geliştiriyor.

DOMEN DİLİ

Bir domene (yere) örneğin yuva veya eve bağlı olan baskın dili gösteren bir ifadedir örneğin yuvada Danca.

KOD DEĞİŞİMİ

Konuşma sırasında çocuğun bir veya iki dil arasında dil değiştirmesine kod değişimi denir. Karşı taraftaki çocuk aynı dilleri biliyorsa, çocuk iletişimi korumak için bilinçli bir şekilde dilini değiştirebilir.

Lars Holm ve Helle Pia Laursen, 2010, Dansklærerforenings Forlag tarafından yayınlanan "Dansk som andetsprog. Pædagogiske og didaktiske perpektiver" kitabında diller hakkında daha fazla bilgi edinebilirsiniz.

KAYNAK LİSTESİ

KITAPLAR, MAKALELER VE RAPORLAR

- Bjerring Bagger, Lene og Lenchler-Hübertz, Lisbeth (2008): *Vi arbejder med forældresamarbejde*. Dafolo
- Bundgaard, Helle og Gulløv, Eva (2008): *Forskel og fællesskab – Minoritetsbørn i daginstitution*. Hans Reitzels Forlag
- Danmarks Evalueringsinstitut (2010): *Seks indspark til udviklingsprojekter i daginstitutioner*. Danmarks Evalueringsinstitut, EVA
- Epstein, Joyce L. (2009): *School, Family and Community Partnership*. Corwin Press
- Ginman, Mette m.fl. (2010): *Pædagogisk arbejde med tosprogede børn*. Dafolo
- Gleerup, Lisbeth (2006): *Levende ord – sprogstimulering af tosprogede børn i børnehave og indskoling*. Kroghs Forlag
- Hodal, Gry og Klausen, Lis (2009): *Et sprog – flere sprog*. Hans Reitzels Forlag
- Hodal, Gry og Klausen, Lis (2011): *Styrk sproget*. Dafolo
- Holm, Lars og Laursen, Helle Pia (2010): *Dansk som andetsprog. Pædagogiske og didaktiske perspektiver*. Dansk lærerforeningens Forlag
- Holm, Lars og Laursen, Helle Pia (2009): *En bog om sprog – i daginstitutioner. Analyser af sproglig praksis*. Danmarks Pædagogiske Universitetsforlag
- Holmen, Anne og Lund, Karen red. (1999): *Studier i dansk som andetsprog*. Akademisk Forlag
- Holst Jensen, Line og Wybrandt, Mette (2010): *Værktøjskassen Teammødet*. Amondo og AZENA
- Holst Jensen, Line og Wybrandt, Mette (2010): *Værktøjskassen Forældremødet*. Amondo og AZENA
- Holst Jensen, Line og Wybrandt, Mette (2010): *Værktøjskassen Skole-hjem samtalen og hjemmebesøget*. Amondo og AZENA
- Hviid, Pernille (2007): Særligt udsatte børn og pædagogiske læreplaner. *VERA nr. 41, Tidsskrift for Pædagoger*
- Hylgaard Klausen, Birthe m.fl. (2006): *Den sproglige udvikling hos det normalthørende barn i alderen 0-5 år*. Aalborgskolen, www.ci-info.dk/documents/00061.pdf
- Karrebæk, Martha Sif (red.) (2006): *Tosprogede børn i det danske samfund*. Hans Reitzels Forlag
- Kofoed, Ulla (2010): *Forældresamarbejde med fokus på læring*. Akademisk Forlag
- Larsen, Vibe (2008): *Midt i en mangfoldighed af børn*. Dafolo
- Laursen, Helle Pia (red.) (2010): *Tegn på Sprog – skrift og betydning i flersprogede klasserum*. UCC
- Møller Daugaard, Line (2003): *Der skal to til – Om historiefortælling i sproglig vurdering af dansk som andetsprog*. Danmarks Pædagogiske Universitets Forlag
- Navigent (2008): *Værdsættende forældredialog*. Navigent
- Nordahl, Thomas (2008): *Hjem og skole*. Hans Reitzels Forlag

-
- Nyberg, Marie-Louise (1996): *Den magiske sprogpose*. Haases Pædagogiske Skrifter
- Palludan, Charlotte (2005): *Børnehaven gør en forskel*. DPU
- Ringsmose, Charlotte (2010): Kvalitet i et systemisk perspektiv. *Pædagogisk Psykologisk Tidsskrift*, 2010, Vol. 47, 114-122. Forlaget Skolepsykologi
- Søndergaard Kristensen, Kitte og Møller Daugaard, Line (2012): *Biliteracy i børnehaven. At arbejde med skrift på flere sprog i dagtilbud*. Aarhus Kommune, Børn og Unge, Pædagogik og Integration, Videncenter for Sprog, Læsning og Læring, VIA University College.
<http://www.swiflet.com/via/div/1/2/>
- Wybrandt, Mette Frithiof (2011): *Forældresamarbejde i daginstitutioner – værktøjer til samarbejde med tosprogede forældre*. Amondo
- Wybrandt, Mette Frithiof (2012): *Værktøjskasse Forældresamarbejde. Kompetenceudvikling i daginstitutioner med sprogpladser*. Kursusmateriale til Københavns Kommune. Amondo

WEB

- Dagtilbudsloven: <https://www.retsinformation.dk/forms/r0710.aspx?id=137202>
- Dansk Center for Undervisningsmiljø: www.dcum.dk
- Fælles Mål 2009. Dansk for andetsprog. Faghæfte 19. Undervisningsministeriets håndbogsserie nr. 21 – 2009. <http://www.uvm.dk/Service/Publikationer/Publikationer/Folkeskolen/2009/Faelles-Maal-2009-Dansk-som-andetsprog>
- Lyngby-Taarbæk Kommune: www.ltk.dk
- Multidansk: www.multidansk.dk
- Sprogpakken: www.sprogpakken.dk
- Fælles Mål Børnehaveklassen, Faghæfte 23: <http://www.uvm.dk/Service/Publikationer/Publikationer/Folkeskolen/2009/Faelles-Maal-2009-Boernehaveklassen>

BELİRLİ METİN VE UYGULAMALAR İÇİN KAYNAK REFERANSLARI

KONU 2: GÜNLÜK YAŞAMDA KONUŞMALAR

Bugün ne yaptın? (20inci sayfa)

“Noel’de ne yapacağız?” Noel oyunundan esinlenerek geliştirilmiştir
(www.legekufferten.dk)

KONU 3: ÖYKÜLER VE YÜKSEK SESLE OKUMA

Diyalojik okuma için ipuçları (23üncü sayfa)

Sprogpakken.dk web sayfasından esinlenerek yazılmıştır

KONU 6: OKULA HAZIRLIK FAALİYETLERİ

Uyuşmazlık çözümü (33üncü sayfa)

dcum.dk web sayfasından esinlenerek yazılmıştır

Dette er en af tre mapper til dagtilbud, dagpleje mv., der arbejder med tosprogede børns sproglige udvikling og forældresamarbejde.

Serien af mapper består af:

- **Sprogstimulering i dagtilbud**
Mødeguide og dialogværktøjer til sprogstimulering af tosprogede børn i dagtilbud
- **Sprogstimulering og forældresamarbejde**
Mødeguide og værktøjer til samarbejde med og inddragelse af forældre til tosprogede børn i dagtilbud
- **Sprogstimulering i hjemmet**
Inspirationskatalog med idéer og værktøjer til forældre til tosprogede børn i dagtilbud

Mapperne er udviklet som en del af projektet 'Sprog er en gave – samarbejde med tosprogede forældre til børn i dagtilbud'. Målgruppen er tosprogede børn i alderen 3 år til skolestart. Mappen er udviklet i 2013 af Mette Wybrandt (Amondo) i samarbejde med tosprogskonsulent Beata Engels Andersson. Desuden har pædagoger og ledere fra dagtilbud i Lyngby-Taarbæk Kommune samt forældre til tosprogede børn været inddraget i udviklingen.

Projektet har modtaget økonomisk støtte fra Social-, Børne- og Integrationsministeriet.

Mapperne kan downloades fra Social-, Børne- og Integrationsministeriets hjemmeside: www.sm.dk

